

Thông-iệp "Caritate Christi" /
[Pie XI]

Pie XI (1857-1939 ; pape). Auteur du texte. *Thông-iệp "Caritate Christi"* / [Pie XI]. 1933.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».

- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

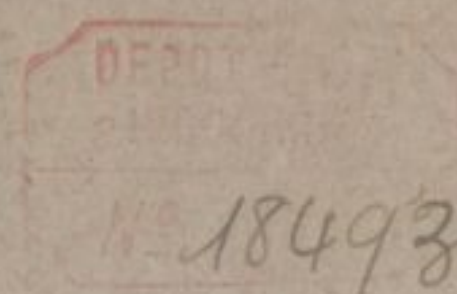
80 Pica
INDO-CHINOIS

2189

THU' CHUNG

Đức Giáo-Hoàng Piô XI

gọi là

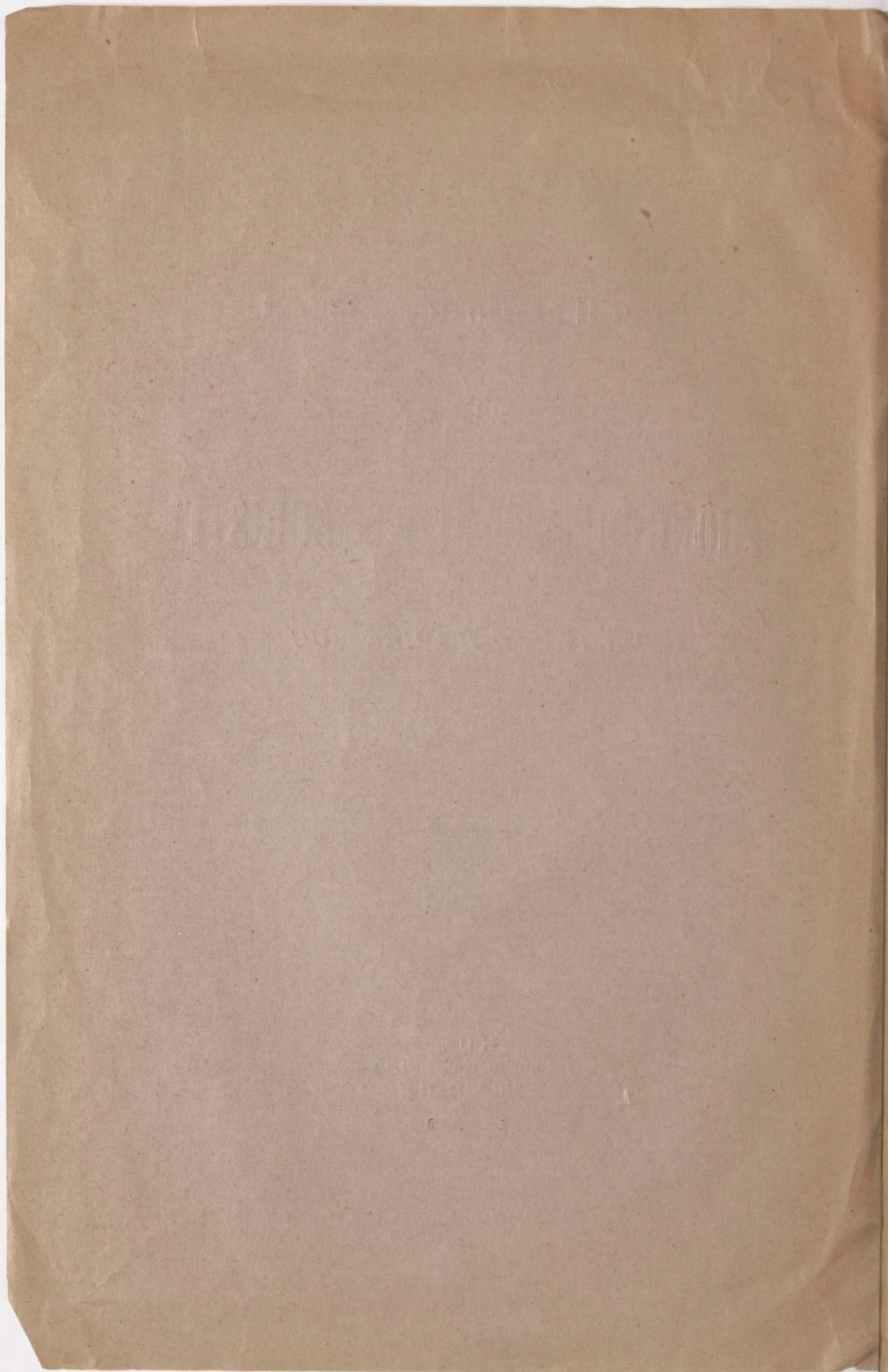
THÔNG-ĐIỆP "CARITATE CHRISTI"

VỀ THẾ-GIỚI QUẢN-BỨC

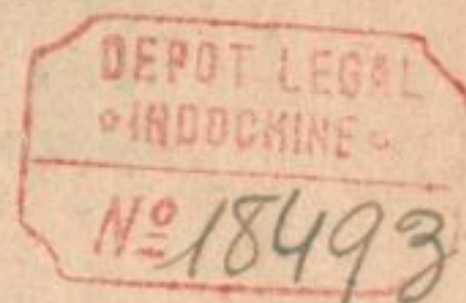
H U É
Imprimerie Dac-Lap
BUI-HUY-TIN
1933

THƯ' CHUNG

Đức Giáo-Hoàng Piô XI

gọi là

THÔNG-ĐIỆP "CARITATE CHRISTI"

VỀ THẾ-GIỚI QUẢN-BỨC

80 pièce
2189

THE CHUNG

1848

But Geo-Hong Pp 71

got in

THONG-BIEP: CARITATE CHRISTE

AN THE-CHOI QUANG

THÔNG DIỆP

« Caritate Christi compulsi »

Đức Thánh-Thượng Giáo-Hoàng Phiô thứ XI gởi cho các Đấng Giám-mục khắp cả hoàn cầu, dạy về sự phải dâng lời cầu nguyện và đền tạ Rất Thánh Trái Tim Chúa trong lúc cả loài người phải cơn quân bách nầy.

Ở các Anh Em đáng kính,

Ta gởi lời thăm cùng ban phép lành Tòa Thánh cho Anh Em.

Vì sự kính mến Chúa Kirixitô thúc giục, nên ngày 2 octobre năm ngoái Ta đã hạ tờ thông-diệp *Nova impendet*, mà khuyên mời hết thảy, ai là con cái Hội Thánh, ai là kẻ có lòng nhiệt-thành, đều hiệp nhau làm như đội nghĩa-binh thánh, lo việc thương giúp anh em, để giảm bớt các điều khốn khổ dữ dẫn bởi cơn kinh-tế quân-bức cả loài người đương mắc phải. Và mọi người ai nấy đã rập ràng phấn chấn mà tỏ lòng rộng rãi và ra sức giúp công theo sự Ta khuyên mời, thật là đáng khen thay.

Nhưng cái bệnh kinh-tế càng ngày thêm nặng, số người thất-nghiệp trong khắp các nước càng đông hơn, và các phái đảng nghịch chỉ ước mong sự phá hoại nhân dịp ấy, càng vận-động việc hỗn loạn hơn nữa; bởi đó trật-tự xã-hội càng ngày càng thêm rối loạn, và cái họa ngược-chánh, cái họa vô-chủ xem ra muốn đè lấp cả nhân-quần xã-hội.

Ở các Anh Em đáng kính, thấy tình-cảnh thế-sự như vậy, thì cũng một sự kính mến Chúa Kirixitô, lại giục Ta ngõ lời cùng Anh Em, cùng các bôn đạo thuộc quyền Anh Em và tất cả hoàn cầu, để khuyên mọi người ai nấy hiệp nhau và ra sức ngăn ngừa các sự tai-ương đang làm cho cả loài người phải khốn đốn, và các sự tai-ương khác càng nặng nề ghê-gớm hòng đổ xuống cho cả nhân loại nữa.

Hiện trạng cơn quần bức

Nếu Ta xem lại các tai nạn rất lớn là hình phạt bởi tội đã xảy ra kế tiếp từ đời thượng cổ đến nay nên như mốc giới phân quảng dương lữ thứ của nhân loại trụy lạc này, thì đừng kể lúc đại hồng thủy, hầu chưa gặp tai nạn chồng chập lớn lao khốc hại cả hồn liền xác vừa ẩn sâu vừa lán rộng xa như tai nạn lúc bây giờ; dầu những cơn ôn dịch, mất mùa, giặc giã dữ dội, gớm ghê, mà đã ghi chép vào sử xanh lưu tích muôn đời, thì chẳng qua là sự họa tai riêng khi thì dân nọ, khi thì xứ kia mà thôi.

Chỉ như cái nạn tài chánh và kinh-tế quần bức ngày nay, thì cả nhân loại khắp hoàn cầu đều lâm lụy một cách gắt góm, đến đôi thiên hạ càng ra sức vẫy vùng thoát nạn thì càng thêm bó buộc vấn vít khó gỡ; chẳng có dân nào, nước nào, xã-hội nào, gia-đình nào mà chẳng phải khốn đốn, hoặc nhiều hoặc ít, hoặc bởi tai mình hay là tại kẻ khác lụn bại mà lâm lụy đến mình.

Đến như có mấy nhà đại tư-bản, đã nắm được vô số của cải trong tay, cho nên xem ra họ đã được cầm lái thế gian; nhưng họ mưu cơ trục lợi quá thế mà làm cơ cho thế giới mắc phải cái nạn quần bách, xưa cũng vậy nay cũng thế, một phần lớn là tại họ, thì chính những nhà ấy nay cũng bị kinh-tế quần-bách mà đồ ụp xuống cách rất bí hồ cùng làm cho muôn vạn gia nghiệp khác liên lụy mà đồ xuống theo họ nữa.

Ấy trong cả hoàn cầu thấy ứng-nghiệm lời Đức Chúa Thánh Thần đã đe kẻ có tội rằng: «Ai dùng sự gì mà phạm tội, thì sẽ phải hình phạt theo sự ấy».

Lòng tham của là cội rễ các sự tai ương khốn khó.

Ở các Anh Em đang kính. tình cảnh thế sự rất nên thăm nảo khiến cho lòng Ta là Cha chung mọi người phải đau đớn thở than và như xưa Đức Chúa Giêsu thấy đoàn dân theo Người, thì Trái Tim Người động tình thương xót mà than rằng: «Ta thương xót đoàn dân», nay tuy Ta vẫn là người hèn mọn thì cũng nghe thồn thức trong mình bắt Ta thở than cũng một lời ấy.

Nhưng cái cội rễ sinh ra tình-cảnh thảm não ấy, lại càng đáng buồn hơn nữa; bởi vì lời Đức Chúa Thánh Thần đã dùng miệng thánh Phao-lô mà phán rằng: « cội rễ mọi sự tai ương khốn khó là lòng tham tiền bạc », lời ấy vốn là lời chân thật luôn mọi đời, nhưng xét theo thời sự ngày nay thì càng thích hợp là dường nào!

Chớ thì chẳng phải lòng tham lam ấy đã đáng nhà văn-thi ngoại giáo kia gọi là sự đói thèm vàng bạc cách gồm guốc « *auri sacra fames* » đó sao?

Chớ thì chẳng phải ngày nay trong các cuộc giao-tế hoặc công hoặc tư, thì thường thấy cái lòng ích-kỷ xấu xa ấy là như ông chủ-tọa đó sao? Tất rằng: chớ thì chẳng phải lòng tham của, tuy khi thì mặc bình nọ, khi thì thay lột kia, chớ cũng là chính nó đã kéo cả thế giới xuống vực khốn đốn như Ta đang thấy và đang than khóc bây giờ đó sao?

Quả thật, bởi lòng tham của sinh ra sự nghi hoặc lẫn cho nhau, làm cho cái cuộc thiên hạ giao thương với nhau phải tắc nghẽn; bởi lòng tham của mà sinh ra sự ghen tương đáng chê ghét, làm cho người tham lấy sự lợi kẻ khác làm như sự hại cho mình; bởi lòng tham của mà sinh ra bụng bần lo ích kỷ sắp đặt bắt ép mọi sự theo ý mình để tiện lợi cho một mình mà thôi, còn quyền lợi kẻ khác chẳng những không kể sao mà lại giầy giũa xâm phạm.

Bởi đó lại sinh ra sự hỗn loạn bất quân bình khiến cho của cải và dân thu vào tay một ít người nắm giữ, rồi họ độc quyền thị giá trong cả thế giới làm cho đám dân đông phải trầm bề thiết thòi như Ta đã nói trong thông-diệp *Quadragesimo anno* năm ngoái.

Vốn đức yêu người theo phép đạo Chúa truyền, thì chẳng những không chê bác sự yêu mến quê hương và lòng ái quốc chánh đáng, mà lại giúp cho sự mến quê

hương và lòng ái quốc được nên toàn hảo và bền bỉ vững vàng nữa.

Song than ôi! nếu lạm dụng tiếng ái quốc, nâng chủ nghĩa quốc-gia lên thái quá, thì lòng ích-kỷ thiên tư ấy sẽ xen lẫn vào cuộc giao-tế các dân; chốc ấy chẳng có điều thậm tệ quá đáng nào mà họ không cho là chánh đáng được cả, đến nỗi cũng một việc người tư làm thì cho là đáng鄙 đáng khinh, đến khi họ lấy nê làm vì lòng ái quốc, thì lại cho là việc phải, đáng khen ngợi.

Thề ấy tất nhiên chẳng những là không theo luật Chúa buộc thương yêu nhau nhìn nhau là anh em đồng loại, chẳng kỳ là dòng giống nào, dân tộc nào, và qui hiệp mọi người làm một gia thất vàng phục một Cha chung là Đấng ngự trên các tầng trời, mà lại ghen ghét lẫn nhau hư hại cả loài người. Khi lo việc nước thì dù luật đạo thánh dù điều luật dân xã, thấy đều giày đạp hết; phép công bình và đức trung tín là như nền đỡ nước nhà cho vững thì muốn đào bới cho tróc: những lời các tiên nhân dạy rằng: sự thờ phượng Đức Chúa Trời và giữ trọn luật Người là điều cốt cho các nước được vững bền thịnh sự, thì nay chúng đòi tẩy xóa đi cho mất.

Sự phản nghịch cùng Đức Chúa Trời tỏ tường

Có một điều khốn nạn nguy hiểm hơn hết là những kẻ muốn phá các trật-tự trong xã-hội, chẳng kỳ họ lấy tên cộng-sản hay là tên gì khác, bọn ấy thừa dịp kinh tế quân bức và phong hóa lộn xộn, mà cả lòng bạo ngược, quyết phá tan hết mọi cương khớp, chặt đứt hết các dây buộc bởi luật đạo luật đời, quyết tận lực đấu chiến với tôn giáo, với chính Đức Chúa Trời nữa, hoặc tỏ tường hoặc âm thầm vậy, quyết bứt nhổ hết mọi ý-kiến và mọi tâm tình về tôn giáo ra khỏi lòng mọi người, cả khỏi lòng những trẻ con bé thơ; vì chúng biết tỏ rằng: hễ khi đã phá hủy được lòng thiên hạ tin kính Đức Chúa Trời rồi, thì chốc ấy chúng muốn làm gì, được nấy.

Bởi đó ngày nay Ta xem thấy cái điều Ta chưa hề

thấy trong xứ xanh bao giờ : là các kẻ vô đạo nổi cơn điên khùng ghê gớm, mở cờ giặc quỷ Satan, mà chống cự với Đức Chúa Trời và đạo thánh Người cách lộng lược khắp trong các dân và các nước thế giới.

Đã hay trong thế gian không bao giờ mà không có người xấu người dữ ; cũng không bao giờ mà không có kẻ chối không nhận có Đức Chúa Trời, song sánh lại, kẻ chối Chúa ngày xưa còn ít ỏi, lẽ loi, không kể gì mấy, chúng chưa dám cả gan lộ diện, hoặc chúng nghĩ là chưa tiện mà phô bày tấm lòng vô đạo ra chán chường. Xưa đấng chép thánh vịnh được ơn soi mà nói về những kẻ thế ấy rằng : « Có đứa đại nói trong lòng rằng : không có Đức Chúa Trời ». Cứ như lời ấy xem ra kẻ chối Đức Chúa Trời đời ấy ít ỏi lắm, muôn vàn người mới có một, mà lại chối cách âm thầm trong lòng mà thôi.

Nhưng ngày nay phong trào vô thần đã lán rộng ra khắp dân gian, đã tiềm nhập vào các trường học cùng xuất diễn ra nơi các đám tuồng.

Cách truyền bá sự vô thần rất quỷ quái

Mà cho được truyền bá sự vô thần này lán ra cho rộng hơn, thì dùng những phương sách tối tân, như là ảnh chớp bóng, máy lưu thanh, âm nhạc và diễn thuyết bằng điện thoại ; chúng có những nhà bán sách vở riêng, in những sách vở đủ các thứ tiếng, tổ-chức những cuộc biểu-tình, chưng bày những tranh ảnh chế sự vô thần cho thiên hạ xem. Chúng lại còn lập ra những đoàn thể riêng, quốc sự, kinh-tế và quân sự ; chúng dùng những người vận động riêng, dùng sự diễn thuyết, dùng hình ảnh, rải truyền-đơn, hoặc kín đáo, hoặc tỏ tường nơi đô-hội và các ngã đường, quyết làm hết sức mà nhập vào trong các đảng cấp : chúng lập những trường cao-đẳng riêng để giúp việc hành-động quái quỷ ấy, có những chế-độ rất mạnh, hề ai bắt cần mà nhập vào thì chúng bó buộc vắn vít rất kỹ không tháo lui được nữa.

Ta thấy kẻ dữ hết sức hành-động giúp việc dữ thế ấy, thì tự nhiên trí Ta bắt nhớ đến, miệng Ta bắt thở

than cái lời Đức Chúa Giêsu đã than thở ngày xưa rằng: « Con cái đời này khôn khéo việc mình hơn con cái sự sáng ».

Vả lại các kẻ làm đầu trong các đoàn-thể vận-động cái thuyết vô thần, lợi dụng dịp kinh-tế quân-bức hiện đương, mà nói những lời quỷ quái phỉnh-phờ cố sức làm cho dân sự tin rằng: Đức Chúa Trời và đạo thánh Người là nguyên cơ sinh nên các sự thống khổ cả và thiên hạ ngày nay. Thánh giá Đức Chúa Giêsu là dấu chỉ sự khiêm-nhượng và sự khó-khăn, thì chúng lại đặt xen vào giữa những hình tượng chỉ quyền cai-trị áp-chế hiện kim, dường như đạo Chúa hòa tập với các thể lực tối tăm ấy, mà gây nên bấy nhiêu sự tai ương khắp thiên hạ vậy.

Ấy vậy đang khi chúng nỗ lực chống cự cho đảng lương thực hằng ngày, cho đảng đất cát làm của tư cùng lương bổng cho xứng đáng, nhà ở cho phải thể tất một lời, chúng cả ra sức tranh giành cho được bề sinh hoạt cách xứng bậc nhân loại, thì cũng ra sức kháng cự với Đức Chúa Trời nữa.

Lại có điều này thật quá phép mọi đảng, là bao nhiêu sự mê muốn tham lam vô hạn theo tinh dục loài người, thì chúng nhận cho là phải hết, miễn là có thể giúp thi-hành cái ý nguyện và cái chương-trình của chúng là được; dường như các lề luật Thiên Chúa đã truyền chỉ, cản cái hạnh-phúc loài người, mà không nhận biết rằng chính những luật Thiên Chúa có sức gây dựng cùng gìn giữ hạnh-phúc cho nhân loại; hay là dường như tài lực loài người và các khoa học ngày nay cũng có thể chống cự với thánh ý Thiên Chúa phép tắc vô cùng mà lập nên một hoàn cảnh thế gian mới mẻ và tốt đẹp hơn.

Than ôi! biết mấy ức triệu người ngờ rằng mình cứ lẽ phải chiến trận để bình lấy sự sinh hoạt của mình, chẳng hay đã sai lầm cả thể, không phân biệt thật hư, một nghe theo những tà thuyết ấy, mà hăm hét phạm thượng đến Đức Chúa Trời và đạo thánh.

Người! Lại chẳng những chúng phản cự với đạo công giáo mà thôi, mà lại phản cự với hết mọi kẻ nhìn Thiên Chúa là đấng tạo thành thiên địa và là Chủ cả vạn vật nữa.

Chỉ như bè nhiệm, vốn hằng sẵn mà bình đồ hết mọi kẻ ghét Đức Chúa Trời và Hội Thánh Người, thì nay lại càng sẵn sàng mà nhen thêm mối thù ghét ngông-cuồng ấy lên mãi; những sự thù ghét ấy chẳng làm cho ai được an nhàn hạnh phúc gì đâu, chỉ làm cho thiên hạ tàn mạt thất-bại mà thôi.

Vậy phải vô thần ngày nay phần thì tha-hồ cho hết các tình mê dắm của người đời, phần thì lên giọng lý lợm cả dám công bố rằng: bao lâu còn chút gì về đạo trên mặt đất này mà ta chưa phá cho tan, bao lâu còn một người có đạo mà ta chưa tuyệt cho hết, thì thiên hạ chưa có sự thái bình được. Xem chừng chúng trông cậy có ngày chúng sẽ át lấp mất cái tiếng khéo léo lạ lùng tất cả loài thọ tạo « cao rao sự vinh hiển Chúa Trời ».

II. — Phương được chữa cơn tai họa ngày nay

Trước hết những lẽ giục lòng ta trông cậy là các lời Chúa hứa, ơn thiêng mới lạ và Công giáo hành động.

Ở các Anh Em đáng kính, Ta biết thật rõ ràng: Mọi sự kẻ nghịch nông công rán sức thấy đều ra vô ích, vì đến giờ Chúa đã định, « Chúa đứng lên thì mọi kẻ nghịch đều biến tan hết ». Ta biết: « Các cửa hỏa ngục là phép ma quỷ chẳng chống nổi Hội Thánh được ». Ta biết Chúa cứu thế « sẽ lấy roi bởi miệng Người mà đánh thế gian và sẽ lấy hơi bởi môi Người mà giết đứa hung dữ » như lời Người đã phán trước, và ta cũng biết rằng giờ nào những kẻ khốn nạn ấy « lâm phải tay Chúa cả hằng sống » là giờ rất đáng kinh hoàng.

Ta hằng trông cậy vững vàng chung cuộc thì Đức Chúa Trời và Hội thánh sẽ thắng trận toàn công, vì nhờ ơn Chúa lòng lành vô cùng, Ta thấy có muôn vàn linh

hồn khắp tứ phương và khắp các đẳng bậc trong xã hội, đều tận tình xu hướng về Chúa.

Ấy thật là một ơn thần lực Đức Chúa Thánh Thần ban, như luồng gió mạnh thổi đến trong thế gian ngày nay, hút linh hồn mọi người, nhất là đẳng thanh niên lên đến mục đích tuyệt hảo đạo Chúa, nâng các kẻ ấy lên cao khỏi các sự ngại nề người ta, làm cho các kẻ ấy sẵn lòng hy sinh hết mọi sự, dầu gay go khốn khó cũng tỏ dạ anh hùng chẳng núng. Ấy thật là một trận thiêng liêng phong thổi đến lay chuyển tâm tình mọi người, dầu không muốn cũng cảm động, và làm cho ai nấy nghe biết trong tâm tạng có sự gì chưa an, có sự thêm khát Chúa thật, dầu những người chưa dám xưng sự ấy ra, thì trong lòng cũng nghe có vậy.

Khắp cả hoàn cầu đã thấy nhiều người giáo hữu vui lòng nghe lời ta đã kêu mời hiệp lực với các bậc Giáo phẩm đang lo việc truyền giáo, mà phụ giúp các đẳng bậc trong cuộc Công Giáo hành động trong các thành thị và nơi thôn quê, càng ngày càng thêm số những kẻ dụng hết tài lực mà truyền bá các lẽ chân thật, là nguyên nhân đạo Chúa Kirixitô, và lo giúp người ta giữ đạo chẳng những riêng tư ở trong nhà, mà lại khi ra lo việc xã hội nữa; những kẻ ấy ra sức làm gương tốt, ăn ở đúng đắn hẳn hoi, mà làm cho lời mình nói càng thêm thế lực.

Nhưng mà, ở Anh Em dành kính, Ta trông thấy cái phong trào vô đạo hủy phá hết các cựu lệ rất tốt lành đường ấy thấy muôn vàn linh hồn phải hư đi, thấy thiên hạ khinh mạn oai quyền Chúa cả đường ấy, thì không lẽ Ta cầm mình được mà chẳng rĩ lộ nổi ưu phiền cay đắng lòng Ta ra, không lẽ Ta nín lặng mà chẳng cất tiếng hô lên, và rán hết mọi tâm tình Ta là kẻ làm tông đồ Chúa, mà binh vực quyền Chúa đã phải kẻ nghịch giày đạp dưới chân, và binh lấy tâm tình nhân loại tự nhiên hướng chiều khát vọng đến cùng Chúa mình.

Vả lại những lũ lòng ma dạ quỷ thế ấy không phải là hô hào nơi miệng mà thôi, lại còn cố sức hiệp nhau dùng võ lực để thi hành việc hung ác mình cho chóng. Chúa thấy loài thọ tạo đã làm sỉ nhục đến Người dường ấy, nếu Người cứ phép công thẳng để cho cái phong trào hủy phá ấy oà tràn mặc sức mà và dùng nó như ngọn roi mà đánh phạt thế gian thì khốn cho cả loài người biết là ngần nào !

Hai điều phải chọn một : suy phục Đức Chúa Trời hay là chống nghịch với Đức Chúa Trời.

Vậy, ờ các Anh Em đáng kính, ta cần phải xây đắp «thành lũy bao giữ lấy nhà Israel » là ta cũng phải lo hiệp sức lại cho thành một đạo binh vững vàng để hạn ngừ những toán quân hung ác thù nghịch với cả Thiên-Chúa, với cả nhân loại nữa. Vì trong cuộc đấu chiến này cốt tranh luận về một vấn đề rất quan trọng mà tính tự do loài người phải giải quyết trước hết mọi vấn đề khác, là phải suy phục Đức Chúa Trời hay là chống với Đức Chúa Trời.

Lại đó cũng là tranh luận về vấn đề có hệ đến số phận cả nhân loại nữa ; bởi vì trong mọi việc, dầu là việc chánh trị, việc kinh tế, việc phong hóa, việc pháp luật, việc công nghệ, việc chánh phủ, việc gia đình, việc xã hội, dầu ở bên Đông, ở bên Tây, khắp đâu đó đều thấy tranh luận về cái vấn đề ấy, vì ai nấy biết các điều bởi đó mà ra là quan trọng hơn cả. Đến nỗi chính những kẻ làm đầu phái vật chất là phái nói cồ rằng thế gian toàn là vật chất mà thôi, và khoe khoang mình đã làm chứng chắc chắn chẳng có Thiên Chúa nào hết, thì chính những kẻ ấy cũng còn phải bàn đi bàn lại mãi về Thiên Chúa là đáng họ tưởng đã triệt xuất đi được rồi, không còn phải bàn tới nữa.

Vì vậy Ta lấy danh Chúa mà nài xin với hết mọi người nhân dân và các chánh-phủ điều này, là đang lúc thấy thiên hạ còn rối rắm phân vân về cái vấn đề rất quan hệ đến vận mạng cả nhân loại dường ấy

thì trước tiên ta phải bỏ cái tính ích kỷ hẹp hòi kia và lòng tư lợi quá lẽ, là cái tật hay làm cho những trí khôn thông minh ra mờ ám và làm cho những bổ những công việc vĩ đại đã khởi xướng lên, khi thấy nó có chút thiệt đến lợi riêng mình.

Lại xin hết mọi người hãy hiệp nhau lại và dầu có phải thiệt thòi lớn lao chẳng nữa, cũng đành chịu để bảo tồn lấy bản thân và xã hội.

Trong việc này, trước hết hễ ai xưng mình có đạo Chúa Kirixitô, thì hãy nói theo gương các bản đạo đời các thánh Tông đồ hòa hiệp « nên như một tâm thần một ý muốn ». Lại chớ gì mọi kẻ tin có Thiên Chúa và có lòng thành kính Ngài thì cũng phụ giúp vào cho được cứu cả nhân loại khỏi cơn nguy hiểm rất lớn lao đang hòng đổ xuống.

Bởi vì sự nhìn biết có Thiên Chúa ấy là nền tảng vững chắc đỡ lấy mọi trật tự trong các xã hội và mọi quyền bính của loài người phải nương tựa vào đó, nên hễ ai ai chẳng muốn cho mọi pháp luật và các việc khác ra loạn lạc tàn bại, thì cần kíp phải tận lực đấu chiến ngăn ngừa, kéo kẻ nghịch cùng đạo thành đạt đến mục đích chúng đã cả tiếng rống hơi tuyên bố ra vậy.

Phải dùng nhơn kế.

Ở các Anh Em đáng kính, Ta rõ biết trong việc đấu chiến để bình vực đạo thánh này, thì phải dùng hết mọi thứ khí giới xứng đáng phải lệ đã có sẵn. Bởi đó Ta theo lối sáng sủa của Đức Tiên Giáo Hoàng Lêo XIII nên trong tờ thông điệp *Quadragesimo anno*, Ta đã tỏ lòng khẳng khái mà bình lấy cái lý thuyết phân chia của cải đời này cho công bằng hơn, và ta đã chỉ đủ mọi phương rất hiệu nghiệm có thể làm cho nhân quần xã hội đang ốm đau lại được lành mạnh và các phần thân thể xã hội đang liệt nhược lại đặng khỏe khoắn điều hòa ; vì chưng bởi Đấng tạo thành vạn vật đã phú cho tâm thần loài người cái đặc tính hằng khát vọng cho được hạnh phúc xứng đáng, chẳng những đời sau, mà lại ở đời này,

cho nên đạo thánh Đức Chúa Giêsu chẳng có bao giờ mà chẳng sẵn lòng ưng nhận hay là chẳng nhiệt thành bình vực các sự nông công chánh đáng, để mở mang khoa học chân chánh cho rộng thêm, và đưa người đời cứ nẻo ngay mà bước đường tấn hóa

Một nhân kế mà thôi không đủ.

Nhưng, ở các Anh Em đáng kính, bởi vì các phương kế của nhân loại và các cách người đời tính xa liệu trước không có sức đủ mà chống cự với kẻ dữ đang hăm hăm ghét đạo thể này đây, vì sự giận ghét ấy nguyên bởi quỷ Satan xui nên mà thánh Phao-lô đã gọi là « cái bí nhiệm của sự gian tà » nên Ta thiết tưởng rằng : nếu Ta làm thịnh chẳng tỏ ra cho thiên hạ biết những sự màu nhiệm lạ lùng sáng sửa trong đạo thánh, là những sự có sức thắng dẹp được các quyền phép lăng loàn của thần tối tăm ấy mà thôi, thì Ta chưa giữ trọn bổn phận kẻ làm tông đồ.

Kia ta hãy nhớ lúc Đức Chúa Giêsu đã tỏ sự cả sáng mình mà xuống khỏi núi Taborê chữa một đứa trẻ đang bị quỷ ám, các môn đệ thấy mình trước đã ra tay chữa nó mà không được việc gì, thì lấy lòng khiêm nhượng thưa cùng Chúa rằng : « Sao mà chúng con trừ quỷ ấy không được ? » Chúa đáp lại một lời rất nên ghi nhớ rằng : « trừ quỷ ấy, phải dùng đến sự ăn chay cầu nguyện mới trừ được ».

Ở các Anh Em đáng kính, Ta thiết nghĩ lời Chúa phán bảo đó rất hợp với những sự khốn khó thì buổi bây giờ vì các sự khốn khó tai ương này cũng phải dùng lời cầu nguyện và sự ăn chay hãm mình mới trừ nó được.

Sự cầu nguyện là phương rất thần hiệu.

Vậy ta nhớ vốn tính ta rất hèn mạt và biết mình phải nương nhờ Chúa Tể cần khôn trong mọi sự, nên ta phải dùng đến sự cầu nguyện trước mọi phương khác. Nhờ đức tin, thì ta biết sự lấy lòng khiêm nhượng, cậy trông và dai dạn mà cầu xin thì có thể lực là dường nào ! Vì Chúa chẳng bảo làm việc lành nào khác cho được những ơn Chúa đã phán hứa cách trọng thể cách rộng rãi bao la, một bảo ta phải cầu xin với Người mà rằng : « chúng

con hãy xin thì sẽ ban cho, hãy tìm thì sẽ gặp, hãy gõ cửa thì sẽ mở cho, vì hễ ai xin thì được, ai tìm thì gặp và ai gõ cửa thì sẽ mở cho. Ta nói thật, Ta nói thật cùng các con, nếu các con lấy danh Ta mà xin sự gì cùng Đức Chúa Cha, thì người sẽ ban sự ấy cho ».

Mà nào có sự gì đáng cho ta cầu xin và xứng với việc Đức Chúa Giêsu là Chúa cứu thế cùng là Đấng bầu cử cho nhân loại trước mặt Đức Chúa Trời, cho bằng xin chờ để cho thiên hạ mất lòng tin kính một Thiên Chúa hằng sống và chân thật vô cùng? Mà hễ là cầu nguyện thì cũng là làm được một phần trong chính điều ta sở cầu đó chốc, vì khi cầu nguyện thì ta kết hiệp cùng Chúa và thi-hành sự tin cậy Người vậy. Quả thế; khi ta cầu nguyện ta ở khiêm nhường cung kính bề ngoài, thì đó là tỏ ra mình tin có Đấng tạo thành vạn vật cũng là Chúa cả mọi loài; lại khi ta làm việc cầu nguyện chung thì là nhận biết Chúa cao cả chẳng những cai-quản riêng mỗi một người, mà lại chưởng-trị chung cả xã-hội nữa.

Sự Hội Thánh cầu nguyện thờ phượng Chúa là một cảnh tượng vui đẹp cho cả và trời đất là dường nào! vì khắp cả hoàn cầu, trót cả mọi ngày, suốt hết mọi đêm, hằng hát những bài ca vịnh bởi ơn Chúa soi mà chép ra, không khi nào ngắt. Trong mỗi một ngày chẳng có giờ nào mà chẳng có lễ phép riêng cho được cầu xin thờ phượng Chúa; trong một đời người chẳng có thời kỳ nào mà chẳng thông công một phần sự cầu nguyện chung của Hội Thánh là minh mầu-nhiệm Đức Chúa Giêsu, khi thì cảm ơn Chúa khi thì ngợi khen, cầu xin, đền tạ Chúa. Nhân vì sự cầu nguyện liên thể ấy, thì được Đức Chúa Trời hằng ngự hiện tại giữa ta luôn, như lời Chúa cứu thế đã hứa rằng: « Đâu có hai hay là ba người hiệp nhau vì danh Ta, thì đó có Ta ở giữa pho kẻ ấy ».

**Sự cầu nguyện là mạch sinh ra sự bằng an cả
bề trong bề ngoài.**

Vả lại sự siêng năng cầu nguyện sẽ tuyệt trừ chính cái nguyên có sinh ra các sự tai-ương Ta đã nói trước đây, là lòng thêm khát của đời chẳng biết no; vì khi cầu nguyện

ta ngửa mặt lên suy ngẫm và mong ước những sự lành trên trời, ta lấy hết tâm thần nhìn xem cái thứ-tự khôn khéo của lòng Chúa đã xếp đặt an bài, nhờ đó thì ta chẳng còn mê muốn cái hư danh, chẳng còn bôn ba cạnh tranh quá lẽ. Như vậy thì sự làm việc và sự nghĩ ngợi tự nhiên lại đặt điều chế cho vừa mực, ấy là một điều mà trong xã-hội ngày nay còn khiếm-khuyết lắm, cho nên cuộc sinh-hoạt phải thiệt hại cả thể về đàng vật-chất, kinh-tế và tinh-thần.

Vì chúng giả như những người phải thất nghiệp và ra túng thiếu, tại họ sản xuất vật hóa nhiều quá, có biết trích ngày giờ cho đủ để lo đọc kinh cầu nguyện, thì tức nhiên công việc và sự xuất sản sẽ có chừng có đổi, và sự đấu chiến hiện đương làm cho cả nhân-loại rẽ ra làm hai phái lớn, lao-động, tư-bản, tranh giành nhau về các cửa phủ vân dời tạm, sẽ trở nên một cuộc tranh đấu cao-thượng và êm-dềm là mọi người đua nhau tìm các cửa quý trọng hèn dẫu vô cùng trên thiên đàng.

Làm như vậy thì mở lối cho đặng sự hòa-bình cả thể giải đàng mong ước; thể ấy thì giữ trọn lời thánh Phao-lô đã bảo giữ giới răn dạy cầu nguyện và ước ao cho mọi người đặng hòa-bình và đặng rồi mà rằng: «Tiên vàn thầy khuyên anh em hãy cầu nguyện, kêu van, nài xin, cảm tạ Chúa cho hết mọi người, cho các vua chúa và cho hết mọi kẻ có quyền cao chức trọng, hầu chúng ta ai nấy đặng sống bằng an thanh thoi, trọn bề đạo đức và khiết tịnh. Ấy là sự tốt lành và đẹp lòng Chúa cứu thế là Chúa chúng ta, là Đấng muốn cho mọi người được rồi và được nhận biết sự chân thật».

Ta hãy cầu xin cho hết mọi người được an hòa, nhất là cho những kẻ có trách-nhiệm nặng nề gánh việc lo cai-trị thiên hạ, vì nếu chính những kẻ ấy không có sự yên hòa, thì lo cho dân mình hòa-bình làm sao được? Vả theo lời thánh Phao-lô dạy, thì sự cầu nguyện là chính căn nguyên sinh ra sự bằng an; mà sự cầu nguyện đó là kêu xin cùng Chúa cả trên trời, là Cha chung hết mọi người, là tổ nối tâm tình chung của cái gia-đình rất rộng lớn bao gồm tất cả mọi dân mọi nước.

Những người đầu thuộc về nước nào, mà cũng cứ nguyện xin với một Đức Chúa Trời cho cả thế giới giải đặng hòa-bình, thì không lẽ những người ấy lại gieo sự bất bình trong các dân được; những người đọc kinh cầu nguyện cho được lòng trọng oai quyền Thiên Chúa, thì hẳn không lẽ xui dân nước mình muốn chiếm trị các nước khác, và ôm giữ cái lòng ái quốc thái quá đến nỗi lấy nước nhà mình làm như Chúa mình thờ vậy. Sau lại hết những người hằng nhìn xem Thiên Chúa là «Chúa sự bằng an cùng sự yêu mến» mà cầu xin cùng Người, nhân danh Chúa Kirixitô là đấng làm cho ta được an hòa, thì âu là kẻ ấy không chịu bỏ việc kêu xin cho đến khi nào đấng hay ban phát mọi ơn lành «cho những kẻ có lòng ngay lành» khăng ban sự hòa-bình thật là cái thế gian không thể ban được.

«Bằng yên cho chúng con» ấy là lời Chúa Kirixitô đã dùng trước hết mà chúc nguyện cho các tông-đồ và các đầy tớ Người lúc báo tin mừng Người đã sống lại; mà từ ấy đến nay Hội Thánh khi làm các lễ phép cũng quen dùng lời chúc lành ấy, phương chi lúc bây giờ càng phải nhờ lời chúc ấy cho được nâng đỡ an ủi lòng thiên hạ đang phải bối rối âu lo hơn mọi lúc khác.

Phải hiệp sự đền tội với lời cầu nguyện.

Nhưng cần phải hiệp sự đền tội với sự cầu nguyện, nghĩa là ái-mộ và thực-hành việc hãm mình đền tội như phép đạo dạy, vì Đức Chúa Giêsu là thầy ta đã truyền dạy điều ấy trước hết như lời sách Evan rằng: Đức Chúa Giêsu bắt đầu giảng dạy mà phán rằng: «Các con hãy ăn năn đền tội». — Lại theo lời các đấng tổ phụ lưu truyền và lịch-sử Hội Thánh xưa nay cũng dạy như vậy, vì thấy trong những lúc gặp cơn gian nan trong những cuộc tai biến cả thế mà cần phải có ơn Chúa cứu giúp cách riêng, thì các giáo hữu xưa nay vẫn tự nguyện, hoặc thấy gương và nghe lời các đấng chăn chiên khuyên bảo, mà dùng hai khi giải thiêng liêng rất mạnh ấy, là sự cầu nguyện và sự ăn năn đền tội.

Đừng kể khi có kẻ nghịch gieo sự bất thuận làm ngổn ngang, thì dân có đạo vẫn có lòng và quen làm như vậy, đó cũng là chính ý Đức Chúa Giêsu mà thánh Phao-lô đã nhắc đến. Như vì sự ấy các giáo hữu xưa nay hề khi lâm phải thế ngặt như vậy, thì ai nấy liền nghĩ đến sự phải lo rửa linh-hồn mình cho sạch các tội lỗi và đua nhau lo ăn năn, di xưng tội và làm các việc đền tội bề ngoài cho được đền tạ phép công thẳng Chúa.

Ồ các Anh Em đáng kính, thật Ta biết tỏ cùng than siết với Anh Em điều này nữa, là khi xưa người ta nghe cắt nghĩa hay là dầu một sự nghe nói đến tiếng ăn năn đền tội, thì liền cảm động cả thể, và sẵn lòng làm những việc rất khó rất nặng nề, vì đời ấy người ta có đức tin rất vững, nên lấy sự ăn năn đền tội làm hệ-trọng, làm như việc đã có Đức Chúa Giêsu và các thánh đóng ấn vào.

Song than ôi! đời ta bây giờ đã sút kém xa lắm, chẳng còn như xưa nữa; không thiếu chi người kể sự hăm xác bề ngoài là việc hủ lậu không hợp thời nữa, lại có hạng người tự do kim thời quen gọi là tự-trị, họ tự kiêu mà chê nhạo các việc ăn năn đền tội như là một việc hèn chỉ xứng loài nô-lệ mà chớ.

Song không lạ gì, vì hề lòng tin kính Đức Chúa Trời càng phai lạt, thì tự nhiên cái lòng tin tưởng về sự xua tở tông phạm tội phản nghịch cùng Chúa mà lưu truyền tội cho như loại càng ra lu lút, rồi cũng biến mất, phương chi sự ăn năn đền tội, họ chẳng còn lấy làm cần thiết chút nào nữa.

Ồ các Anh Em đáng kính, phần ta, theo bổn-phận đáng chẵn chẵn, ta phải trọng sự ăn năn hãm mình đền tội và các việc chỉ về đảng ấy cùng phải liệu cho mọi người được hiểu ý nghĩa tiếng ăn năn đền tội cho đúng và duy-trì cái giá-phẩm nó cho toàn vẹn, nhứt là phải ra sức làm cho bổn đạo hằng thi-hành cái việc hệ trọng dường ấy.

Việc bổn-phận ta là phải chiến trận mà bình vực Thiên Chúa và đạo thánh Người, thì buộc ta như vậy, vì sự ăn năn đền tội tức là nhìn biết và tái lập cái trật-

tự luân-lý hằng phải nương tựa vào lẽ luật đời đời là chính mình Đức Chúa Trời; ta dâng việc đền tạ Chúa vì tội lỗi ta, ấy là ta xưng ra lẽ luật cao cả luân-lý là luật thánh có sức buộc ta phải noi giữ và có quyền sửa phạt kẻ lỗi phạm mà chớ.

Hẳn thật sự lầm lạc cả lòng bạo ngược muốn rục rời luân-lý ra cho khỏi tôn giáo, muốn đào bới mất nền tảng các luật lệ, ấy là một sự tai hại nhất trong đời ta bây giờ.

Thật sự lầm lạc ấy khi xưa có bỏ qua không nói đến, thì xem ra không thiệt hại gì cho lắm, vì chỉ có một số ít người tưởng lầm lạc như vậy mà thôi, còn phần đông cả nhơn loại thì còn giữ cái lòng tin kính Đức Chúa Trời, như của tổ tiên đã trời lại, cho đến đôi dầu những kẻ chẳng xưng ra bề ngoài mặc lòng, thì trong trí kẻ ấy cũng còn phải nhìn nhận có Đức Chúa Trời chẳng không đâu.

Song bây giờ vì cái phong-trào vô thần đã tràn lán vào giữa những đám dân đông, nên hằng ngày thấy có nhiều sự tai nạn ghê gớm bởi sự lầm lạc ấy xảy ra khắp mọi nơi. Lẽ luật luân-lý bởi đã mất nền tảng, là lòng tin kính Đức Chúa Trời thì tất nhiên phải đổ xuống và lòng thú lại nổi lên thay, mà giày đạp mọi quyền phép.

Lòng trung-tin và sự thành-thực trong khi giao-tế với nhau dầu những nhà diễn-thuyết và những nhà văn thi ngoại giáo cũng đều khen, thì nay đã nhượng vị cho những tấm lòng tham lợi xấu xa kia, đâu đó thấy nhiều người nóng nảy theo lòng tham ấy mà xử trí việc riêng mình và việc kẻ khác một cách vô liêm-sỹ và bội tín quá lẽ. Vẫn có như vậy vì hễ người ta đã mất lương tâm rồi, thì các cuộc giao-tế với nhau có lẽ gì mà vững bền được nữa, và các lời giao ước còn có sức gì nữa đâu.

Mà hễ không có lòng tin kính dãi sợ Đức Chúa Trời chút nào, thì lương tâm biết căn cứ vào đâu, vì hễ cất mất nền tảng ấy, tức thì các lẽ luật luân lý đều sụp xuống và mọi dân tộc, mọi gia đình, mọi chánh phủ và mọi sự văn minh cũng lần lần sụp xuống, không phép nào mà chống đỡ lại được.

Ấy vậy sự ăn năn đền tội là một thứ khí giải rất tốt kẻ làm quân lính mạnh bạo Đức Chúa Giêsu phải dùng cho được chiến trận mà bình lấy và tái lập mọi trật-tự luân-lý trong thế gian, vì đó cũng là một thứ thiết khí chặt đứt được cội rễ các sự tai ương, là lòng mê tham của cái phù vân cùng các sự vui sướng thô hèn đời này. Ai mà có lòng đại đảm tình nguyện làm việc đền tội ép mình kiêng lánh các sự vui chơi và chuyên lo các việc hãm mình ăn năn, thì đẹp được cái tinh tư dục hay giục người đời lối trật-tự luân-lý. Lại nếu kẻ ấy nhiệt-thành ái-mộ lẽ luật Chúa cùng hết lòng yêu người, như phép đạo dạy, thì chẳng những chăm lo đền vì các tội lỗi mình, mà lại nhận việc đền vì tội lỗi các kẻ khác, bắt chước gương các thánh đã nhiều lần tự nguyện dâng mình làm của lễ đền tạ, chịu phạt mà đền vì các tội những kẻ đồng thời với mình, như là bắt chước Chúa cứu thế đã nên như con chiên gánh lấy tội thiên hạ. (Joan·I·20)

Ở Anh Em đáng kính, chớ thì chẳng phải trong sự hãm mộ việc ăn năn đền tội đã có sự an hòa ần náu đó sao? Đức Chúa Thánh Thần đã phán rằng: «Kẻ tội lỗi chẳng hề đặng bằng an,» (Is·XLVIII, 22) bởi vì ngôn hành kẻ ấy hằng trái nghịch với trật-tự thiên-nhiên Đấng Tạo Hóa đã lập ra. Cho nên ngày nào thiên hạ tái lập trật tự ấy trong thế gian, ngày nào các dân tự nhận và noi giữ trật-tự ấy, ngày nào cái cuộc sanh-hoạt trong nước và những việc giao tế với dân ngoài đều dựa vào cái nền tảng ấy, thì trên địa cầu mới có sự hòa-bình vững chắc được mà thôi.

Nếu mà thiên hạ chưa thừa nhận quyền phép luật tự-nhiên là luật Chúa đã lập và đã in trong lương tâm mọi người trước đã, thì dù giao hòa kết ước trọng thể, dù vạn quốc hội hiệp bàn tính, dù các nhà chính-trị thành tâm cố sức mấy mặc lòng, cũng không thể lập lại cuộc hòa-bình vững chắc như lòng sở-nguyện được.

Nếu luật luân-lý Thiên Chúa đã in vào lương tâm mọi người chưa khởi hoàn trong trường kinh-tế, thì dầu các nhà quan lý coi việc kinh tế các nước, dầu các nhà có tài xếp đặt lo liệu khôn khéo, cũng không thể gỡ rối cho xã-hội lại yên hòa được. Lễ luật ấy là như gân cốt cho chánh-trị kinh-tế vạn dân được vững, mà giá thể nó chắc chắn lắm, vì nương tựa vào một cái thể lực rất vững chắc, là luật Thiên Chúa đời đời chẳng hề thay đổi; cho nên giữ được luật ấy, thì các sự kia mới vững không lay chuyển được.

Lại sự ăn năn đền tội cũng hay làm cho cá nhân được sự bình an bền vững, vì nó làm cho người ta dứt lòng luyến ái của cái phủ vân đời tạm này, nó nhắc lòng người ta lên tìm của bền đậu đời đời và dầu khi lâm phải nhiều sự túng rối tai nạn vây phủ tư bề, thì nó cũng làm cho người ta được sự an hòa, còn thể gian dầu của cái trần trề sung sướng phủ phê mấy mặc lòng, cũng không làm cho ai được bằng an như vậy đâu.

Chớ thì «*Bài ca mặt trời*» rất danh tiếng của thánh Phanxicô, chẳng phải là một bài trong các bài ca vịnh rất dịu dàng rất vui vẻ xưa nay được nghe trên chốn trần gian khóc lóc này đó sao? Nhưng mà kẻ đặt, kẻ chép, kẻ hát bài ca ấy là một người môn đồ Đức-Chúa Giêsu hay hăm xác rất nhiệm nhứt, ta quen gọi là «*người kẻ khó hèn mọn thánh Assise*», chẳng có chút của gì dưới đất này, và nơi xác gầy mòn ốm yếu lại mang năm dấu đinh thương rất đau đớn của Thầy mình đã chịu đóng đinh khi xưa.

Ấy sự cầu nguyện và sự ăn năn đền tội là hai giống thần lực rất mạnh Đức Chúa Trời ban cho ta trong thời buổi này, để đưa cả nhơn loại đang rủi ro lạc lải nơi này nơi nọ bởi không ai dẫn lối, được trở về cùng Chúa; hai thần lực ấy sẽ phá tan và trừ tuyệt chính cái nguyên cơ thứ nhất sinh nên các sự hỗn loạn suy-đổi trên thế giới, là sự làm phản nguyền cùng Đức Chúa Trời. Vậy thì chính mình các dân thiên hạ phải tự chọn lấy trong hai

sự này cho hẳn định: một là phú mình cho hai thần lực khoan hồng từ thiện ấy, và lấy lòng khiêm nhượng ăn năn trở về cùng Chúa mình cũng là Cha cả rất nhân từ hay thương xót; hai là phú giao trót mình và chút hạnh-phúc còn thừa sót lại dưới đất này trong tay kẻ thù nghịch với Đức Chúa Trời, chỉ mong oán thù và nhiều hại linh hồn người ta.

Ấy vậy ta còn phải lo một điều này, là kêu mời cả thế gian khốn nạn này bấy lâu đã đổ ra biết bao nhiêu máu, đã mở biết bao nhiêu cửa mồ, đã hủy hoại biết bao nhiêu quí vật, đã làm cho biết bao nhiêu người ra thất-nghiệp thiếu lương ăn; Ta nói lại một lần nữa, chỉ còn một điều này là Ta mượn lời rất ái yêu trong sách thánh giáo Lễ mà kêu mời cả thế gian rằng: «hãy trở về cùng Đức Chúa Trời là Chúa mình».

IV.— Sự đền tạ và cầu nguyện trong tuần lễ Rất Thánh Trái Tim Đức Chúa Giêsu.

Song, ó Anh Em đáng kính, nào Ta có tìm được dịp nào tiện để chỉ cho anh em đăng đua nhau đọc kinh cầu nguyện và làm các việc đền tạ, chờ bằng ngày lễ trong Rất Thánh Trái Tim Đức-Chúa Giêsu sao? Bởi vì như Ta đã nói rõ ràng trong tờ Thông điệp *Miserentissimus* cách đã bốn năm nay, chính ý lễ này cốt lo việc đền tội thiên hạ bởi lòng kính mến Chúa, nên Ta đã định: Tự hậu hằng năm đến ngày lễ ấy trong các nhà thờ khắp hoàn cầu, phải làm việc chung mà đền bồi vì muôn giống tội ác người ta phạm đến Trái Tim Chúa.

Thật Ta trông cậy năm nay, đến ngày lễ Rất Thánh Trái Tim Đức Chúa Giêsu, thì các con cái khắp cả Hội Thánh sẽ ra sức đua nhau đền tạ Chúa vì tội lỗi thiên hạ và cầu xin các ơn lành Chúa hơn mọi khi. Chớ gì các giáo hữu đua nhau dọn mình rước Mình Thánh Chúa cho đông, và tuôn đến sắp mình trước bàn thờ mà thờ lạy Chúa Cứu Thế đang ẩn mình trong phép Thánh-thể.

Ở Anh Em đáng kính, Ta xin Anh Em lo liệu cho trong các nhà thờ đến ngày ấy đều đặt Mình Thánh Chúa ra mà châu trọng thề. Chớ gì các giáo hữu đến mà trút hết mọi điều tan toan khốn khó mình chịu vào trong Trái Tim rất nhơn từ Chúa, là Trái Tim đã từng nếm mọi sự ưu phiền đau đớn thường gặp ở đời. Chớ gì ai nấy tỏ lòng tin mạnh mẽ, lòng cậy vững vàng, lòng mến nóng nẩy, lại cậy nhờ thề rất lớn Đức Nữ Đồng trinh là Mẹ Chúa cùng là đấng chuyển cầu mọi ơn, mà sốt sắng cầu khẩn cùng Trái Tim cực thánh Chúa cho mình, cho gia-quyển quê-hương mình, cho cả hội Thánh, cho đấng thay mặt Đức Chúa Giêsu và các đấng chăn chiên khác chung phần gánh nặng với Người mà coi sóc linh hồn người ta; lại cũng cầu nguyện cho hết các anh em, dầu là anh em đồng một tin ngưỡng hay là khác tin ngưỡng với mình, cho những anh em còn mắc phải cái lòng vô đạo, hoặc còn ngoại giáo; sau nữa cầu nguyện cho những kẻ làm nghịch cùng Chúa và Hội Thánh, hầu ai nấy dặng trở lại cùng Chúa mà dặng sống đời đời.

Chớ gì các giáo-hữu cử một lòng hâm-mộ nhiệt-thành cầu xin và đến tạ Chúa như vậy trong cả tuần lễ Trái Tim cực thánh Chúa, vì là những ngày Ta đã chỉ định cho được làm việc lành ấy cách riêng! Ở Anh Em đáng kính, chớ gì trong mấy ngày ấy các giáo-hữu bằng đề trí để lòng đến các điều Ta mới kể rõ ràng trước đây, mà ra sức làm các việc lành phước đức Anh Em truyền dạy hay là khuyên làm, tùy theo thời thế các nơi, « cho chúng ta dặng Chúa đoái đủ lòng thương và ban ơn cứu giúp cho kịp thời. » (Hebr. IV. 16)

Vả lại tuần lễ ấy là chính tuần Ta có ý dặng đề mà đến tội, hãm xác, dẹp tình tư dục, và chăm lo việc đọc kinh cầu nguyện cách riêng trong khắp cả thế gian, thì các bốn đạo trót tuần ấy hãy kiêng lánh những đám hội hè, hát xướng cùng các cuộc vui chơi, dầu là những cuộc chơi hân hoan không lỗi gì mặc lòng; về phần những kẻ có của

khá, cho dầu thường lễ mình ăn tiêu vừa mực phải, thì cũng nên nhớ đức hãm mình đạo Chúa dạy, mà giảm bớt đôi chút để bố thí cho kẻ khó khăn, vì sự rộng rãi bố thí giúp kẻ khó nghèo rất có sức đền các tội lỗi mình đã phạm, và làm cho Chúa đoái thương đến mình.

Còn phần những kẻ vốn nghèo khó, hoặc những kẻ vì thất-nghiệp mà nay phải túng ngặt thiếu thốn, chớ gì cũng nhớ đức hãm mình đạo Chúa dạy, mà vì lòng kính mến Chúa gắng sức bằng lòng chịu mọi nỗi thiếu thốn đang lâm phải theo thời buổi gian truân và thế sự rủi ro này, Chúa khôn ngoan vô cùng đã định cho các kẻ ấy lâm cảnh như vậy trong xã hội, bởi ý cao sâu mầu-nhiệm ta không hiểu đặng, song chắc là có ý hơn từ thương-yêu các kẻ ấy sao đó mà chớ.

Vả sự gian truân túng ngặt ấy lúc bây giờ càng ra nặng nề hơn, bởi vì cả nhân loại đều mắc phải; chớ gì mọi người lấy lòng khiêm nhượng cam tâm lãnh lấy các sự gian nan bởi tay Chúa, mà nhắc lòng nhắc trí lên trông xem gương Chúa đã đề lại cho mọi người soi là Đức Chúa Giêsu chịu đóng đinh trên Thánh Giá. Chớ gì ai nấy suy nhớ rằng : tuy sự lao-động là một phương cần cho người đời được sống phần xác, nhưng sự Chúa vì lòng thương chịu nạn chịu chết, thì làm cho nhân loại được sống phần linh hồn, nên lấy đó mà yên ủi lòng mình cùng trông rằng : mình sẵn lòng chịu các sự túng ngặt, các sự ưu phiền vì Chúa, thì cũng là góp một phần công rất có sức giúp thể giải sớm được lòng Chúa đoái thương và chóng được sự hòa-bình.

Chắc hẳn Trái Tim cực thánh Đức Chúa Giêsu sẽ nhậm lời cả và Hội Thánh kêu van cầu khẩn, và phán lời an ủi Hội Thánh là Bạn Chúa rất yêu dấu đương than van vì những nỗi ưu phiền thống khổ mà rằng : « Lòng tin bạn rất lớn ! Ban cho bạn như ý sở nguyện » (Matth. XV. 28).

Ồ Anh Em đáng kính, Ta vững lòng trông cậy như vậy ; lại vì hôm nay là ngày lễ Tim đặng Thánh Giá Chúa, là dấu

hiệu cũng là khi cụ rất quý báu Chúa đã dùng mà cứu chuộc cả nhân loại, thì Ta càng thêm lòng trông cậy hơn nữa, nên Ta tận tình thân ái ban phép lành Tòa Thánh cho Anh Em, cho các Giáo Phẩm và các Giáo Hữu thuộc quyền Anh Em và cho cả Hoàn Cầu công giáo nữa.

Đã làm Thông Điệp này tại thành Roma trong đền Thánh cả Phêrô; ngày mồng 3 tháng Mai năm 1932, ngày lễ Tim đặng Thánh Giá Chúa cũng là năm thứ 11 từ khi Ta lên ngôi Giáo Hoàng.

GIÁO-HOÀNG PIÔ XI

